ДЕТСКА ГРАДИНА “МАЯ”
ОБЩИНА ПЛОВДИВ, РАЙОН “ЮЖЕН”
ул. “Иван Гарванов“ № 28-А, тел.: 032 692 162, e-mail: maya@dg.plovdiv.bg

Приложение към ПДДГ

Утвърждавам: /П/

С. Семерджиев
Директор на ДГ “Мая”

МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВАТА И ДЕЦАТА В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНАТА СРЕДА КЪМ ДЕТСКАТА ГРАДИНА

I. ОБЩИ ПРИНЦИПИ

1. Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина определя правилата на поведение, за формиране на култура на общуване, за повишаване нивото на доверие между учители, деца и родители.
2. Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина представя стандартите за сътрудничество и взаимодействие, поведение на учителите, децата и техните семейства.
3. Моделът е създаден на основание чл. 39 ал. 2 от Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2016 г. в сила от 02.10.2020 г., издадена от Министъра на образованието и науката.
4. Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното образование.

4.1. Единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно образование.

4.2. Ориентираност към интересите и към мотивацията на детето, към възрастовите и социални промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.

4.3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете.

II. ЦЕЛИ:

1. Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които трябва да знаят и спазват учители и родители при адаптация на децата от семейна среда към детската градина.
2. Да утвърдят волята и стремежа за етичност, уважение и доверие в образователно - възпитателния процес.
3. Да насочват поведението и подпомогнат родители и учители в решаването на дилеми, които срещат в своята практика.
4. Да очертаят отговорностите на учители и семейство помежду им и към детето.
5. Да съдейства за осъществяване на образователната мисия и стратегия на детската градина чрез стимулиране интелектуалното, емоционалното, социалното, духовно-нравственото и физическо развитие и подкрепа на всяко дете в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.
6. Да съдейства за утвърждаването на нормите в отношенията между участниците

в образователно-възпитателния процес – учители, служители и деца от една страна, и родители, деца, институции и общество от друга страна.

7. Да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури хармонична атмосфера в образователната среда, с цел бърза адаптация на детето в детската градина.

III. СЪЩНОСТ:

1. Детската градина е първата степен в образователната система и се грижи най-вече за възпитанието, образованието и социализацията на децата. Усилията на детските учители са съсредоточени върху това детето да расте като самостоятелна и уверена личност, да усвои умения за общуване и живот в екип, да овладее практически умения и способности, да усвои родния си език и да се научи да го използва правилно, да обогати речника си, да опознае света и природата около себе си, да придобие първи математически познания, да опознае тялото си и да расте здраво и жизнено чрез игрови методи и похвати, за да може един ден да се превърне в уверен, знаещ и можещ млад човек, който умее да носи отговорност за себе си и за другите. Когато детето е прието в детска градина, не само се осигурява отглеждането му извън дома, но и се включва в една образователно-възпитателна система и програма. Детската градина е един необходим етап в развитието на детето. То навлиза в обществото на своите връстници и започва да усвоява навиците в социалния живот. Така ще бъде по-подготвено и за постъпване в училище.

2. Адаптацията е строго индивидуален процес за всяко дете и за неговите родители. С цел изясняване на проблема психолози и педагози стигат до извода, че този период преминава през три основни форми: лека, средна и тежка форма на адаптация.

3. За определяне на една или друга форма на адаптация се посочват следните основни критерии:

- Емоционално състояние на детето;
- Отношението му към възрастните;
- Отношението му към връстниците;
- Състояние на съня и апетита;
- Честота и продължителност на острите заболявания;
- Сроковете, в които детето се нормализира.

4. В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. Изградени начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на децата – 3-годишното дете трябва да умее да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките и други елементарни умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина. Важно е тези навици да се развиват постепенно, а не когато остават дни до постъпването в детската градина.

5. Необходими условия за успешна адаптация.

- Сътрудничество и координация на усилията на педагогическия и непедагогическия персонал в детската градина.
- Създаване на възможност за участие на родителите в живота на детето в новите условия на средата.
- Установяване личен контакт и доверие с всяко дете, проява на индивидуална работа и оказване на помощ.
- Установяване на ежедневни ритуали при посрещане и изпращане на всяко дете.
- В процеса на общуване да се създадат традиции в груповите взаимоотношения, които способстват за обединение на ниво група.
- Системно поддържане на интереса на детето в дейностите, формиране на увереност, развиване на самостоятелност и инициативност.
- Използване на индивидуален подход към адаптацията на всяко дете към условията на детската градина (индивидуални наблюдения за степента на адаптация).
- Съгласуване на действията между родители, учители и медицински персонал; сближаване на подходите към детето в семейството и детската градина.
- Създаване за детето на обстановка на психологически комфорт; радост; внимание; доброжелателност; увереност; грижа.

6. Етапи в работата с децата в периода на адаптация

Работата на педагогическите специалисти и непедагогически персонал с новопостъпилите деца, особено в етапа на формиране на детската група, се свежда до наблюдение на дейността и поведението на новопостъпилото дете в различни отрязъци от време.
-***Запознанство.*** Детето постъпващо в детската градина, съвместно с родителите се запознава с учителите, помощник-възпитателите, групата, условията и режима.
-***Индивидуален режим***. За детето се установява режим на посещение. Най – добрият вариант е включване на детето в цялостната организация за деня. В отделни случаи, през първите дни родителите оставят детето до обяд, или за 1-2 часа, като постепенно продължителността на посещението се увеличава. По желание на родител е възможно посещението му заедно с детето в групата в първите 3 дни за период от 30 минути до 1 час.
-***Схема за индивидуална психолого-педагогическа помощ***. Педагозите отбелязват своите наблюдения на адаптацията на всяко дете в групата.

7. Степени на адаптация

Лека степен: До 20 дни от пребиваването на детето в групата то спи, храни се, не се отказва от контакти с връстници и възрастни, само търси контакт.
Средна степен: Поведенческите реакции се възстановяват към 30-я ден от първото посещение в групата. Нервно-психическото развитие леко се забавя, понижава се речевата активност.
Тежка степен: Поведенческите реакции се възстановяват към 60-я ден от първото посещение. Нервно-психическото развитие леко се забавя, понижава се речевата активност.

8. Индикатори за приключване на адаптационният период :
- Детето се храни с апетит;
- Бързо заспива;
- Общува емоционално с околните;
- Играе;
- Детето се разделя самостоятелно и в добро настроение с родителя / възрастните/;
- По време на престоя в детската градина детето е спокойно. Може често да задава въпроси „ кога и дали“ ще го вземат, но това са въпроси , с които то очаква да бъде потвърдена неговата сигурност;
- По време на занимания и игри разказва спокойно за своите родители;
- При тръгване от детската градина разказва с удоволствие какво се е случило там.

9.Форми на взаимодействие с родителите в периода на адаптация
-Родителски срещи.
-Индивидуални срещи на родителите и децата с учителите и помощник-възпитателите в групата.
-Анкети. По резултатите от проведената анкета с родителите се определят семействата на децата с повишена тревожност. Данните от анкетата помагат да се планират подходящи консултации с родителите.
-Консултации.
-Информация на таблото на групата.
-Поддържане на информационни канали на групата.
-Посещение на родител в първите 3 дни заедно с детето в групата, като престоят в групата е от 30 минути до 1 час (по желание на родителя).
-Участие на родителите в съвместни проекти и педагогически практики.

IV. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ЕКИП

Цялостният процес на адаптация трябва да се съпътства от редица специализирани дейности на екипа на детската градина, които да благоприятстват неговото протичане.

1. Диференцирани принципи и дейности при адаптацията на всяко дете;
2. Непосредствено участие на родителите в периода на адаптация;
3. Свободен график по време на престоя на детето в детската градина;

4. Поетапен прием на децата в детската група;
5. Подкрепа на детето по отношение на навиците му през първоначалния етап на адаптация;
6. В зависимост от адаптивната способност на детето, родителя може да престоява в детската група до постигане на желаното поведение и адаптацията, безболезнен преход от семейната среда към условията на детската градина;
7. През първия месец ежедневен мониторинг по отношение на здравето и психо-емоционалното състояние на детето;
8. Провеждане на системни образователни мероприятия на педагозите и възпитателите с родителите:

- специални игри-занимания, насочени към подобряване на психо-емоционалнотосъстояние на децата;
- подбрани игри и упражнения за изграждане у детето на положително отношение към детската градина;
- запознаване на детето със заобикалящата го среда - помещенията, в които пребивава групата: занималня, спалня, сервизни помещения и др.
- подбор на материали за родителите с консултативен характер и указателен характер;

V. ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ:

1. Подготовката за раздялата започва вкъщи. На детето може да му се говори за това, че то отива на детска градина, а родителите – на работа. Трябва предварително да подготвите детето за мисълта за детска градина. Подробно му разкажете за реда в нея, за обстановката, направете си кратка екскурзия до детската градина. Неизвестното плаши детето. То трябва да е запознато с това, което го очаква. Накарайте го да разбере, че вие ще се чувствате горди, че то вече е голямо и ходи на детска градина. Не забравяйте, че всички ваши емоции се предават на детето.
2. Разкажете на учителите за индивидуалните особености на вашето дете, за неговите навици и умения. Уточнете от каква помощ се нуждае детето ви.
3. Използвайте любимата играчка /преходен предмет/, с която детето да говори и да се чувства сигурно. Ако детето ви иска да си вземе играчка, не му забранявайте – това за него е част от дома и с нея то ще се чувства по-комфортно.
4. Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо, без да удължава момента. Ако детето трудно се разделя с майката, желателно е през първата седмица да го води някой друг.
5. Раздялата в детската градина трябва да бъде кратка и насърчаваща детето. Най- добре е родителят сам да помисли за своя ритуал при раздяла. Ритуалът ще направи родителя по-уверен и тази увереност ще се предаде на детето. Не обещавайте неща, които не можете да изпълните.
6. Много важни са емоциите на родителя при раздялата. Колкото по-плах и нерешителен е той, толкова по-тревожно ще бъде детето. Родителят не трябва да се тревожи, когато детето плаче.
7. На детето трябва да бъде обяснено след кое събитие от деня ще го вземат /след като се наобядва или след като се наспи/. Така детето няма да е тревожно кога и дали ще го вземат, а ще очаква събитието.
8. Не променяйте правилата, които сте въвели при раздялата. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.
9. Някои деца се уморяват много от новите впечатления, новите приятели, новите дейности и многото хора. Ако детето е неспокойно и нервно, това означава, че то има неудовлетворени потребности. Не търсете причините единствено и само в детската градина. В този случай вие трябва да го прибирате по-рано или 1-2 пъти седмично да го оставяте у дома, проявявайте търпение към капризите на детето – те възникват поради претоварване на неговата нервна система. Не му се карайте – просто насочете вниманието му към нещо по-интересно.
10. Постарайте се детето да бъде в спокойна обстановка, без никакви конфликти. Говорете

му ласкаво и нежно, по-често го прегръщайте. Не забравяйте да го хвалите за всичко постигнато. Детето се нуждае от вашата постоянна подкрепа. Само по този начин детската градина може да се превърне в място, където то ще се чувства комфортно, а това ще ви осигурява необходимото за работата ви спокойствие.

11. Плачът на дете, което все още не говори, може да означава физиологични потребности на детето, които трябва да се установят и удовлетворят незабавно: храна; вода; сън; ползване на тоалетна; друга потребност. След като предварително сте се запознали с дневния режим на детската градина, за по-лесна адаптация на детето е желателно да се наложи подобен режим вкъщи. Още повече ще помогне, ако имате възможност два-три месеца предварително да се следва режима в детската градина.
12. Максимално да е близко и менюто у дома към това в детската градина. Ако детето е свикнало вкъщи на обяд да яде само едно ядене, то нищо чудно в детската градина да откаже някое – първото, второто или третото. Имаме предвид, че често пъти храненето е една от основните причини, поради която детето не иска да ходи на детска градина.
13. От значение и редовното ходене на детска градина. Нека детето свикне с мисълта, че от понеделник до петък всеки има задължения – то е на детска градина, мама и татко са на работа. А събота и неделя са дните за семейни забавления.
14. Желателно е детето да бъде включено в избора и подреждането на детската раничка и слагане в нея на всичко необходимо: комплект за преобличане, пижама, пантофи, любима играчка.
15. Облеклото: дрехите трябва да са лесни за обличане и събличане, да нямат сложни закопчавания или трудно да минават през главата; обувките съответно да са лесни за обуване и събуване – на този етап за предпочитане са обувки без връзки.
16. В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. Изградени начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на децата – 3-годишното дете трябва да има умения да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките и други елементарни умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина. Важно е тези навици да се развиват постепенно, а не когато остават дни до постъпването в детската градина.
17. Раздялата между родител и дете трябва да бъде бърза и кратка.
18. В детската градина е позволено детето да вземе със себе си любимата си играчка или книжка. Това му носи спокойствие, усещане за нещо лично и познато.
19. Осъществява се ежедневен контакт с учителите /медицинската сестра/; родителите получават информация как се справя детето с новата обстановка. Всеки проблем, свързан с детето се разрешава много по-лесно при взаимно доверие.
20. Когато децата още от първия ден усетят доброжелателните отношения между родители и педагози /специалисти/, със сигурност се справят по-бързо с новата среда.
21. Бързо привикват тези деца, чиито родители са ги поверявали на грижите ту на едната баба, ту на другата, ту на гледачката или на по-големите братя и сестри. Те са открити за общуване – както с връстниците, така и с възрастните.
22. Новото предизвиква тревожност при възрастните и още по-силно, при децата до 3 години. Затова на детето му е необходима информация:

- Какво ще се прави в детската градина – ще се пее, танцува, играе, спи, яде и т.н.
- С кого ще бъде там – с други деца и госпожите, които знаят много забавни неща;
- Да има възможност детето да се запознае предварително с бъдещите учителки.

Изключително важна е положителната нагласа на родителя към детската градина. Ако той вярва, че това е най-доброто място за детето му, така ще мисли и то. Ще сме си свършили работата като родители, ако след време чуем детето да казва: „По-бързо мамо, татко, че ще започнат без мен! Искам на детска градина! Не искам да си тръгвам от детската градина!“

VI. ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. За бързата и безболезнена адаптация е необходимо учители, помощник- възпитатели и

родители да работят заедно в сътрудничество.

2. Стъпки, които могат да помогнат за по-лесна адаптация към детската градина:

- Синхронизирайте правилата!
- Упражнявайте раздяла! Създайте си ритуал за сбогуване!
- Поддържайте позната обстановка!
- Ролята на „преходния обект“!
- Не отстъпвайте! Спокойствие и позитивизъм!

3. Симптомите за адаптираното дете са:

- Детето се разделя самостоятелно и в добро настроение с родителя /възрастните/.
- По време на престоя в детската градина детето е спокойно. Може често да задава въпроси „кога и дали“ ще го вземат, но това са въпроси, с които то очаква да бъде потвърдена неговата сигурност.
- По време на занимания и игри разказва спокойно за своите родители.
- При тръгване от детската градина разказва с удоволствие какво се е случило там.

4. Контролът по спазване на Модела за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина се осъществяват лично от директора на детската градина.
5. Настоящият Модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото. Публикуван е на сайта на детската градина.

Приложение към Правилника за дейността на ДГ „Мая“ – „Модел за работа със семействата на децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина” е приет на педагогическия съвет на 14.09.2023г. с протокол № 9 / 13.09.2024 г. и е утвърден от Директора на ДГ“ Мая“ със заповед № РД-04-03/16.09.2024г.